

novali tudi Herkulovo mesto. Zrak v okolici Tibura je bil
baje tako čist, da je slonova kost v njej dobivala nasej
svoj prvotni lesk.

Lete: podzemna reka, čez katero brodnik Haron prevažal duše
umrlih.

Opozorila o pesniku

Sextus Propertius (ca. 50 - 16 pr. n. št.), eden izmed treh
velikih rimskih elegičnih pesnikov, je bil rojen v umbrijskem
mestecu Asisiju. Vendar je podeželske provincialnost zapu-
stila v njegovem delu le malo sledov; kmalu ga je prevzel
utrip Rima s svojimi veličastnimi zgradbami in helenizirano
kulturo; in tako nosi njegova poezija izrazito velemestno
obeležje. Izdal je štiri knjige elegij; njih stil je zgneten,
patetično privzdignjen in iskan, poln drznih prisposodob in
naglih prehodov; večkrat se zadovoljuje le z bežnimi namigi,
zato je pogosto nejasen, zagoneten in temen. Največji dogodek
njegovega življenja je bila ljubezen do Cintije, izobražene
rimske hetere, ki ga je prevzela s svojo telesno lepoto in
intelektualno očarljivostjo. Njej je posvečenih večina
Propertiovih pesmi, njeno ime diha skoraj iz vsake strani
njegovih elegij; Cintija je bila prva, Cintija mi bo zadnja
s to mislijo zaključuje eno najlepših elegij. Noben rimski
pesnik ni svoje izvoljenke upodobil v tako živih in neposred-
nih barvah kot rafno Propert; njegova ljubezen je nemirna,
strastna in ognjevitna, daleč od mehke zasanjanosti, kakršno
srečujemo pri njegovem vrstniku Tibulu, v njej se prepleta
tiha bolečina in vrisajoča radost, žgoče ljubezenske in vse
odpuščajoče predanost.

Propertiova poezija je navduševala največje pesnike vseh
časov; Goethe je zapisal, da je Propert izzval pravi pretres
v njegovi naravi; Carducci je po njegovem vzoru spsal
ciklus Barbaraskih od; v novejšem času ga je občudoval in
prevajal ameriški pesnik Ezra Pound. Tudi naš Prešeren se
je zgledoval ob njem; zlasti Prešernove zgodnje pesmi
(Prva ljubezen, Gazele) kažejo močne vplive Propertiove
lirike; mislim, da noben antični pesnik ni bil Prešernu
tako pri srcu kot Propert.

Pesmi, katerih prevode tukaj prvič objavljamo (Propert je
pri nas do sedaj prevajal Fr. Bradáč v Starorimski liriki 1922,
kjer je od tukajšnjih prevedena le I 18), opevajo nekaj
najbolj markantnih epizod iz Propertiove ljubezni do Cintije.

Pesem datira najbrž iz začetkov Propercovega poznanstva s Cintijo, ko se mu je ta še iznikala, in je pesnik iskal tolažbo v gosdni samoti. Pesem preveva nekakšno občutje, zato ni čudno, da se je ob njej zgledoval in njen: prevzeta dezlca, prag tvoje hiše, ptice, ki v gozdu pojo, kamni, ki poznajo njeno ... se to spominja na drugo ga ...

II 1

Začetni verz d ... je je edini vir vse Pro-
percove ... je; ... je njen obraz, koliko
podob ... v njego

II 27

Navadna zemljane spremlja vsepovsod strah pred smrtjo. ...
ze ... se te ... ni ne ... e sam sepet

III 24

Toda ne ... je padla mrežna ... ljubosumja,
Cintija ... izneverilca svet, ... je nosil v sebi, se
je po ...
... ticeh ... avir-
ha, kot vse
... ove poznati,

IV

Cintija je zgodaj umrla, usoda ji je prizanesla z grdinami in s sivimi lasmi, ki jih je Properc prerokoval. Pesnik se je šele zdaj zavedel, kako globoke korenine je pognala njuna ljubezen. Cintija mu je v resnici ostala zvesta vse življenje, tudi še po smrti, ko je kot prosojna senca v sanjah prišla k njemu in mu šepetala nežne, neopazne besede: "Vse ti odpuščam, nič ti ne očitam, Propercij, zakaj dolgo sem bila jaz edina kraljica tvoje poezije... Sama ti prisegam, da sem ti vedno ostala zvesta; naj se koča pase po mojem grobu in sika po mojih kosteh, če ti lažem!... Tebe naj zdaj imajo druge, a kmalu boš moj, samo moj spet; z mano boš ležal, s kostmi bom trla tvoje kosti." V vsej svetovni ljubezenski liriki je le malo verzov, ki bi jih lahko postavili ob strani tej predani, vse odpuščajoči izpovedi.

V prevodu je izpuščeno nekaj distihov, ki bi s svojim učenim mitološkim ... in z namigovanjem na razne rimske običaje motili sodobnega bralca in zahtevali preobsežen komentar.

Pesmi prevedel in opombe napisal

dr. Kajetan Gantar